

**OLIMPIJSKI KOMITE SLOVENIJE
ZDRUŽEN JE ŠPORTNIH ZVEZ**

PROSTOVOLJNO DELO V ŠPORTU NJEGOV VSEBINSKI POMEN IN VREDNOTENJE

**Povzetek pilotskega izvedbenega projekta v
ŠD GIB LJUBLJANA ŠIŠKA**

Poljanka Pavletič S., Janez Matoh

Projektna ideja je v lasti OKS-ZŠZ in ŠD GIB ŠIŠKA

www.olympic.si, OKS-ZŠZ, Odbor športa za vse, Celovška 25, 1000 Ljubljana
www.gib-sport.com, ŠD GIB ŠIŠKA, Drenikova 32, 1000 Ljubljana

Spoštovani člani slovenskih športnih društev in klubov!

OKS-ZŠZ kot krovna športna organizacija v Sloveniji preko panožnih in občinskih športnih zvez, dejansko povezuje tudi interese preko 7000 športnih društev na slovenskem. Prostovoljno delo v okolju športnih društev in klubov je pomemben temeljni dejavnik nastanka, obstoja in razvoja naših društev.

Ob ustanovitvi prvega slovenskega športnega društva, leta 1863, dejansko beležimo tudi organizirane oblike prostovoljnega dela. Plemenitosti dejanj prostovoljnega dela so izpisale bogato zgodovino prebivalcev Slovenije v vseh viharnih obdobjih do danes.

Sodobni družbeni utrip je prostovoljno delo, kot nacionalno bogastvo in vrednoto, potisnil ob stran ter postavlja v ospredje materialne dobrine, potrošništvo ter ekonomsko potenco življenja v vseh pojavnih oblikah.

Vitezi prostovoljnega dela, ki vztrajate v društvih in klubih, botrujete z ogromnim odstotkom pretežne vrednosti, tako dosežkom slovenskih športnic in športnikom, kakor tudi vsebini dodane vrednosti, da je šport pomembna prvina kakovostnega življenja, v domeni vseh prebivalcev Slovenije.

Ob dejstvu, da je prostovoljstvo izvirno in osnovno gibalno delovanje društev in klubov, je OKS pri odboru Športa za vse, ustanovil delovno skupino, ki je pripravila celovito podobo v okviru projekta Prostovoljno delo v športu, njegov vsebinski pomen in vrednotenje. Praktična aplikacija je bila oblikovana v okolju neposredne izvajalske sredine, to je ŠD GIB Ljubljana Šiška. To aplikativno okolje je bilo izbrano po kriterijih vsestranskosti in zato je ta programska predloga, kot informacija, pobuda ali vzorec, primerna za vsebinsko povzemanje programa dela prostovoljcev, tako za manjša, kot tudi za srednja in velika društvena okolja. Ta pilotski projekt vsebuje neposredne izvajalske elemente in tudi elemente razvoja. Od motivacije za prostovoljno delo, do količinskih in finančnih vrednosti.

OKS bo preko svojega sistema zagotavljal tekoče informacije na tem področju, posredovanje gradiv ter organiziranje usposabljanja organizatorjev prostovoljnega dela na regionalno-lokalni ravni – mentorjev in koordinatorjev.

OKS si bo v dialogu z državo prizadeval sistemsko vnesti vrednost opravljenega prostovoljnega dela kot enega od kriterijev pri sofinanciranju posameznih športnih programov s strani lokalne skupnosti, posameznih fundacij in države.

V želji, da bodo vodstva posameznih športnih društev povzela ponujeno modelno prakso obvladovanja sistema prostovoljnega dela, verjamemo in želimo, da bo prostovoljno delo, s svojimi rezultati, še čvrsteje obvladovalo kakovostno usodo društev in klubov na svoji ustvarjalni poti.

S to neposredno pobudo želimo, da se tudi vi vključite v so oblikovanje kakovostne prakse, pri obvladovanju programov prostovoljnega dela v društvih ter nas o vaših pobudah in predlogih, po elektronski poti tudi obveščate.

KAZALO

1.0 GIBANJE – PROSTOVOLJSTVO	str. 4
1.1 Prostovoljstvo – tradicija	str. 5
1.2 Definicija prostovoljstva	str. 5
1.3 Zakaj se odločamo za prostovoljno delo	str. 5
2.0 RAZVOJ PROSTOVOLJSTVA V ŠD GIB	str. 6
3.0 OKOLJA IN VSEBINE ZA PROSTOVOLJNO DELO	str. 7
4.0 ORGANIZACIJSKA SHEMA DELOVANJA	str. 8
5.0 CILJNE SKUPINE	str. 9
6.0 PROGRAM AKTIVNOSTI	str. 11
6.1 Izvajanje športno strokovnih programov	str. 12
6.2 Organizacija in izvedba prireditev in tekmovanj	str. 12
6.3 Pomoč pri strokovnih področjih dela	str. 12
6.4 Humanitarni programi	str. 12
7.0 PODROČJA STROK IZ DELOVNEGA PROGRAMA	str. 14
8.0 PLEMENITENJE RAZNOTERIH VSEBIN	str. 15
8.1 Motivacija in razvoj gibanja prostovoljcev	str. 15
8.2 Promocija prostovoljstva	str. 16
8.3 Usposabljanje prostovoljcev	str. 17
8.4 Podpora prostovoljcem	str. 18
8.5 Posredovalnica prostovoljnega dela	str. 18
9.0 USPOSABLJANJE PROFILOV ORGANIZATORJEV P.D.	str. 19
9.1 Mentorji	str. 19
9.2 Koordinatorji	str. 19
10.0 SISTEM UPRAVLJANJA, OVREDNOTENJE IN SPREMLJANJA	str. 20
10.1 Sistem upravljanja	str. 20
10.2 Vodenje evidence	str. 20
10.3 Sistemsko, finančno ovrednotenje prostovoljnega dela	str. 21
10.4 Spremljanje aktivnosti prostovoljnega dela	str. 21
10.5 integralno letno poročilo	str. 21
11.0 KODEKS PROSTOVOLJCEV V ŠD GIB ŠIŠKA	str. 21
12.0 ROKOVNIKI	str. 21
13.0 INFO NABIRALNIK V SVETU PROSTOVOLJCEV	str. 22
13.0 PRILOGE PROJEKTA	str. 23
14.0 PROGRAMSKA OPREMA A	str. 24

1.0 GIBANJE - PROSTOVOLJSTO

Spontanost, ustvarjalnost in duhovna izraznost ter vzajemnost v medsebojnih odnosih, odstirajo možnost in izrazne vsebine prostovoljcev. Prostovoljstvo kot življenjski slog nas povezuje v gibanju prostovoljstva.

Prostovoljstvo lahko na splošno deluje na različnih področjih - socialnem, športnem, humanitarnem, izobraževalnem, zdravstvenem, kulturnem, okoljskem, turističnem, v kriznih situacijah (na primer gasilske organizacije, reševalci) in na mnogih drugih področjih. Opravljajo ga ženske in moški, mladi ljudje in otroci, ljudje srednjih let in starejše osebe, vanj se lahko vključujejo vsi ljudje ob upoštevanju svojih zmožnosti, znanja in želje, saj zanj ni načelnih omejitev.

Prostovoljstvo ima tudi v našem primeru velik pomen za društvo, ker izboljšuje kakovost življenja v širšem pomenu besede; brani interese posameznikov in skupin, ki so ogroženi, prikrajšani, potisnjeni ob rob, izključeni. Je ena od osnovnih poti odzivanja civilne družbe na potrebe v njej in ustvarja možnosti aktivnega delovanja posameznikov v družbi. Prostovoljno delo je bodisi samostojna ali dodatna dejavnost in dodana vrednost sicer v delovanju športnega društva.

Prostovoljno delo ne sme in ne more biti privilegij posamičnih družbenih skupin. Nihče ne bi smel biti izključen iz prostovoljnega dela zaradi svoje socialne situacije, pripadnosti manjšinski skupini, starosti ali bolezni.

Organizacije so dolžne ponuditi ljudem različne možnosti za opravljanje prostovoljnega dela, tako da so potrebe porabnika, dejavnost in zmogljivosti prostovoljca kar najbolj usklajeni.

Tudi prostovoljci imajo pravice, ki jih je potrebno spoštovati v načelu in v praksi sodelovanja s prostovoljci. Pravico imajo do:

- celovite informacije o svojem delu in o organizaciji ali ustanovi, preko katere delujejo
- uvajanja v delo
- možnosti učenja in napredovanja pri delu
- možnosti, da izrekajo svoje mnenje in soodločajo
- možnosti, da sodelujejo v organizaciji prostovoljskega delovanja
- podpore in priznanja za svoje delo
- prejemanja nadomestila za stroške, povezane s prostovoljnim delom
- zavarovanja.

Osebe, ki delajo kot prostovoljci ne smejo biti izkoriščani, vrednost njihovega dela mora biti prepoznana na vseh ravneh s strani organizatorja in javnosti. Prostovoljno delo pa terja predanost. Prostovoljci se morajo držati dogovorov in morajo sodelovati z osebjem društva, v katerem delujejo.

Za pokrivanje osnovnih potreb ljudi je potrebno tako plačano kot prostovoljno delo. Obe področji morata prepoznavati prispevek in vrednost druga druge za dobrobit v skupnosti. Prostovoljci in plačano osebje prispevajo vsak iz svoje pozicije in v okviru svojih možnosti za dobrobit društva. Vzajemno spoštovanje je osnova za dobro sodelovanje. Pri obravnavi in odločanju o posamičnih problemih društva, v katerih sodelujejo prostovoljci, morajo biti vključeni tudi predstavniki prostovoljcev.

Prostovoljno delo ima velik pomen za razvoj in za prihodnost. Prispeva k razvijanju obstoječih sistemov, k razvijanju vrednot solidarnosti, k socialnemu in drugemu napredku društva samega in ne nazadnje k boljšem gmotnem stanju, zato ga je potrebno negovati in ustrezno vrednotiti.

1.1 PROSTOVOLJSTVO - TRADICIJA

Društveno življenje, ki je vzplamtelo na slovenskem v zgodnjih letih 19. stoletja, predstavlja prve organizirane sredine prostovoljstva. Zibelka prostovoljstva pa je nedvomno naša osnovna celica – to je družina. Že od davnih let naše preteklosti so vse mogoče težke preizkušnje povezovali ljudi k vzajemnosti, solidarnosti, pomoči in sodelovanju. Te vrline naj bi bile še danes velik del nas.

1.2 SPONTANA DEFINICIJA PROSTOVOLJSTVA

Prostovoljstvo je neprecenljiva duhovna vrednota hotenj, znanj in zmožnosti, ki jih poklanjamo tistim, ki to hočejo, želijo in potrebujejo.

1.3 ZAKAJ SE ODLOČAMO ZA PROSTOVOLJNO DELO

- sebi in drugim poklanjamo občutek plemenite koristnosti
- nabiranje izkušenj
- aktivno preživljanje prostega časa
- spoznavanje novih ljudi
- druženje enako mislečih
- pozitivno okolje
- počutimo se koristne
- opazimo vrednote rezultatov svojega dela

2.0 RAZVOJ PROSTOVOLJSTVA V ŠD GIB

Projekt razvoja prostovoljnega dela v Športnem društvu GIB ŠIŠKA se opira na stoletno tradicijo in dolgoletno delo na področju razvijanja prostovoljstva in sodelovanja različnih prostovoljskih akcij posameznih sekcij društva. Vodilo je tudi ocena trenutnega stanja in potreb na področju prostovoljstva v našem športnem društvu. Namenjeno je predstavitvi vseh sekcij in področij, ki za svoje delovanje, akcije ali programe potrebujejo prostovoljce. Omogočalo naj bi kar najboljšo možno predstavitev organizacij in kar najpreprostejšo pot iskanja primerne oblike dela za potencialnega prostovoljca. Omogočalo bo neposredno povezavo s kontaktno osebo posameznega vključenega področja ali povezavo z vodstvom športnega društva, skrbnikom posredovalnice, za pridobitev dodatnih informacij, osebni razgovor, svetovanje, usmeritev in morebitno usposabljanje.

Ker se je naše športno društvo z naraščanjem števila članstva ter števila zaposlenih in strokovnih sodelavcev v boju za preživetje spremenilo v sistem hotenj, želja in možnosti, so se posamične sekcije, prav tako v boju za svoj obstoj začele razslojevati in se poskušale mikroorganizirati na svojih ozkih področjih, katerih člani so direktno zainteresirani in angažirani.

Kmalu se je pokazalo, da so potrebe po prostovoljcih in po nekom, ki bi te potrebe dodatno oplemenitil, tako močne, da je nujno potrebno pristopiti k temu problemu sistemsko, s povezovanjem vseh, ki so pripravljeni in zmožni na tem področju kaj prispevati.

Osnovna ideja projekta je sinergijsko povezati področja, ki za svoje delovanje in programe potrebujejo pomoč prostovoljcev in druge zainteresirane sredine ter posameznike za doseg postavljenih ciljev:

- 1) **dviga kvalitativne ravni delovanja društva, tako z organizacijskega in programsko strokovnega vidika kot tudi ostalih področij**
- 2) **dviga vrednot prostovoljstva v ŠD GIB ŠIŠKA in širjenje prostovoljstva med vsemi njegovi aktivnimi člani in simpatizerji**
- 3) **omogočiti prostovoljcu uveljavljanje na področju svojega delovanja**

Prostovoljno delo v društvu je dodana vrednost in nova kvaliteta vsebine in poslanstva ŠD GIB ŠIŠKA.

3.0 OKOLJA IN VSEBINE ZA PROSTOVOLJNO DELO:

4.0 ORGANIZACIJSKA SHEMA DELOVANJA PROCESNEGA GIBANJA PROSTOVOLJCEV

MENTOR:

Izdela načrt dela, izobraževanja in vodenja projekta. Izobraževanje ponavadi poteka na samem projektu. Osnove pripravi sam, hkrati pa koordinatorsko vpelje v delo. Pomaga pri pripravi informacij, pri organiziranju in izvedbi projekta. Poskrbi za celotno organizacijo, izvedbo in kontrolo projekta v obliki mentorstva in svetovanja. Med sami projektom izvaja analizo prisotnih v projektu, beleži napake, ki jih počnejo med delom, hkrati pa daje napotke, kako to izboljšati. Skrbi za izvajanje evidence in ovrednotenje prostovoljnega dela po vrstah in obsegu opravljenega. Pomembna naloga mentorja je usposabljanje koordinatorskih. Uspešna in kakovostna vsebina dela mentorja se odraža v komunikacijah, sodelovanju in vzpodbudah s koordinatorski. Ta vzajemnost krepi pogoje za celotno realizacijo projektne pristopa delovanja prostovoljcev v društvu.

KOORDINATOR:

Osnovno izhodišče za imenovanje koordinatorja je, da je v vlogi organizatorja posameznega delovnega področja in hkrati tudi poznavalca vseh elementov vsebine dela za to področje. Značilna lastnost koordinatorjev je njihova sposobnost in vrlina lastnega prepričanja, da usmerjajo druge k delu za skupne cilje. Ker so zreli, polni zaupanja in samozavestni, z lahkoto usmerjajo druge. V medsebojnih odnosih hitro opazijo posamezne talente in jih usmerjajo v izvrševanje skupnih ciljev. Koordinatorji naj bi imeli širok in svetovljanski pogled na življenje in ugled. Koordinatorji dobro vodijo tim posameznikov z različnimi sposobnostmi in osebnimi značilnostmi. Bolje se obnesejo pri delu s kolegi na enakovrednem ali podobnem položaju, kot pa pri usmerjanju podrejenih. Njihovo geslo bi lahko bilo "posvetovanje z zadržanostjo". Verjamejo v mirno reševanje problemov. Uspešnost dela koordinatorjev se meri v harmoničnosti delovanja prostovoljcev v njegovem okolju, izraženem neposrednem rezultatu dela in razvoju samo iniciative v tem okolju. Strateškega pomena pa je tudi naveza med mentorjem in koordinatorjem.

5.0 CILJNE SKUPINE:

- Otroci do 10 let

Še posebej je pomembno, da otroci že v zgodnji mladosti sprejmejo prostovoljno delo kot običajno opravilo, oz. kot eno njihovih vsakdanjih obveznosti. Pomembno je, da se otroka k temu ne sili, da lahko tovrstno udejstvovanje sprejme kot nekaj zanimivega in nekaj, kar bi še želel početi. Vsak naj pomaga po svojih zmožnostih, vsekakor pa naj bo področje njihovega dela kreativno, pestro, zanimivo in predvsem konstantno motivacijsko podprto. Jasno je, da njihova pomoč ne bo premikala gora, vendar gre tukaj za vzgojni proces in razvoj prostovoljske zavesti.

Čisto dovolj bo, če bodo otroci npr. pomagali pri krasitvi dvorane, kjer se bo odvijalo pustno rajanje, ali pa bodo med delovno akcijo pometli listje z otroškega igrišča. Važno je, da delajo z veseljem in da so za to tudi pohvaljeni ter da je njihovo delo primerno usmerjeno.

- Mladi do 20 let

Mladi te starosti si že postavljajo življenjske prioritete, zato s polnimi čustvi nabirajo informacije in izkušnje iz okolja, kar pa dandanes ni več olajševalna okolica. Obstaja namreč velika nevarnost, da bodo negativni vplivi prevladali, zato je prav prostovoljno delo lahko izjemni vzgojni dejavnik in ob enem motivacija, ki pomembno pripomore k treznem postavljanju prioritet

v življenju.

Najlažje jih bomo motivirali za prostovoljno delo v društvu za tista področja, v katerih vidijo tudi svoj osebni interes. Npr. pomoč pri organizaciji novoletne zabave, sodelovanje pri vodenju izleta, svetovanje pri izboru novih društvenih uniform in pomoč pri izvajanju programov nasploh.

- **Odrasli člani društva**

V to ciljno skupino štejemo vse člane društva, ki pri nas koristijo vsebine športnih programov ali prostorov. Njihova pomoč bi prišla v poštev ob določenih akcijah društva, ki bi bile usmerjene npr. v izboljšanje osnovnih pogojev za delo in s tem seveda tudi direktno njihovih. Kot primer lahko navedemo organizacijo delovnega vikenda, ko bodo člani sodelovali vsak po svojih zmožnostih in znanju; eni bodo belili, drugi opravljali manjša popravila, tretji odnašali stare rekvizite za kosovni odvoz, četrti spet okrasili itd.

- **Starši in stari starši otrok v judo in gimnastični sekciji**

To je ciljna skupina potencialnih prostovoljcev, ki z našim društvom sodeluje posredno – preko svojih otrok, ki trenirajo v dveh »elitnih« programih. Ta dva programa imata namreč zaradi značaja vrhunškega športa specifične potrebe, ki jim društvo samo težko ugotovi. Tu nastopijo starši otrok s svojo pomočjo pri organizaciji prireditev in tekmovanj, nabiranju materialnih sredstev potrebnih za nemoteno delovanje sekcij in programov, posredovanjem svojega znanja za izboljšanje pogojev sekcij itd. Možnosti je neskončno, vendar se moramo zavedati, da ista interes in motivacija te ciljne skupine lasten otrok, zato obstaja verjetnost, da nas bo ta prostovoljec zapustil, ko bo njegov otrok izstopil iz društva.

- **Člani organov in odborov društva**

Vsi člani odborov in organov našega društva so prostovoljci. Izvoljeni so na volilni skupščini s strani članstva društva, ki jih pooblasti, da za njih opravljajo naloge po pravilnikih in statutu društva. Za svoje delo ne prejema nobenega nadomestila.

- **Zaposleni v društvu**

Od zaposlenih v društvu se pričakuje, da opravijo določeno število ur prostovoljnega dela. Na ravni društva se določi projekt ali aktivnosti ob njem, katere se bo obdelalo prostovoljno in za to ne dobijo plačanih nadur.

- **Prijatelji in simpatizerji društva**

Prostovoljci pridobljeni po sistemu zbiranja v koncentričnih krogih iz širše in ožje okolice.

- **Donatorji društva**
Podjetja in posamezniki, ki so pripravljene brezplačno posredovati svoje znanje, materialne in finančne dobrine. Sem spadajo pa tudi podjetja, s katerimi društvo poslovno sodeluje (dobavitelji, serviserji ipd.), ki se odločijo del svojih storitev prostovoljno donirati društvu.
- **Socialno čvrsti**
Posamezniki, ki čutijo potrebo po darovanju svojega časa, spretnosti, znanja ter tudi materialnih dobrin.
- **Socialno šibki**
Tisti, ki ne morejo odstopiti materialnih dobrin, lahko pa vložijo svoje delo in trud.
- **Brezposelni**
Tisti, ki imajo veliko prostega časa in bi ga radi koristno izkoristili.
- **Upokojenci**
Upokojenci so lahko neizčrpen vir pomoči pri prostovoljnem delu. So namreč osebe, ki imajo prosti čas na razpolago, vsak od njih pa nosi v sebi številna znanja, izkušnje, občutke in smisel za opravljanje razno raznih del. So univerzalni sodelavci na praktično vseh področjih in programih prostovoljstva.

6.0 PROGRAM AKTIVNOSTI

Namenjen je sistematični skrbi za povezovanje med ljudmi dobre volje in znanj, ki želijo delati prostovoljno, bodisi v okviru programov sekcij ali v okviru dejavnosti društva ter področij, ki pomoč prostovoljcev potrebujejo.

Program je sestavljena celota številnih različnih področij vzpodbujanja prostovoljnega dela, ki se medsebojno dopolnjujejo; zaželeno je tudi sodelovanje v novih programih.

- 6.1 Izvajanje športno strokovnih programov
- 6.2 Organizacija in izvedba prireditev in tekmovanj
- 6.3 Pomoč pri strokovnih področjih dela v širšem društvenem okolju
- 6.4 Humanitarni programi
- 6.5 Zagotavljanje gromotnega stanja za delovanje društva

- 6.1 Pri izvajanju športno strokovnih programov imamo v mislih tudi vodnike, učitelje, trenerje in druge strokovnjake, ki svojega dela v našem društvu ne počno profesionalno, oz. so se pripravljene angažirati v raznih spremljajočih programih, kot so vodenje izletov v naravo izven sedeža društva ali pa mogoče prostovoljno strokovno delo v smislu, da bi se pridružili kateri od sekcij v času aktivnega oddiha in otroke učili dopolnilne dejavnosti kot so vožnja s kajakom, taborniške veščine, osnove padalstva... Izzivov in možnosti je na pretek.
- 6.2 Naše športno društvo letno uspešno organizira in izvaja že zavidljivo število tekmovanj državne in mednarodne ravni tako v judu kot v gimnastiki. Seveda ne manjka tudi družabnih prireditev kot so pustovanja, novoletne zabave, zaključne akademije, razne obletnice, pikniki ter druge družabnosti. Da bi le-te uspele in dosegle svoje cilje, pride v poštev kar precejšnje število izvajalcev-prostovoljcev, ki prevzamejo obremenitve, ki jih maloštevilni zaposleni sami ne zmorejo. Istočasno pa so tovrstne akcije ključnega pomena za vsako športno društvo in bi bilo napačno odreči se jim zaradi premajhnega števila zaposlenih, ki komaj zmorejo dnevne obremenitve in jim organizacija tovrstnih dogodkov ne more biti prioriteta. Nenazadnje je veliko takih simpatizerjev, ki z veseljem priskočijo na pomoč društvu, ki »vzgaja« njihovega otroka in tudi na tak način prispeva k dvigu ravni društva, ki poleg svojih delovnih obveznosti na tak način zmore še organizirati tovrstne dodatne akcije.
- 6.3 V okviru pomoči pri strokovnih področjih dela govorimo o vsebinah, poteh in načinih kako s pomočjo prostovoljcev priti do dodatnih možnosti, dodatnega časa, dodatnih kapacitet in načinih za doseganje ciljev, ki so v interesu društva, njegovih članov in prostovoljcev.
- 6.4 Pridobivanje finančnih sredstev je vedno pereča problematika. Sploh zadnja leta, ko lokalna skupnost vedno manj sofinancira šport. Sistemska sredstva se manjšajo, sponzorji in donatorji pa so pre nasičeni s številnimi vlogami za finančno pomoč, kajti tudi situacija v gospodarstvu je vedno manj rožnata. Zato smo v našem društvu izdelali načrt trženja, ki bi deloval vzporedno z rednim trženjem katerega izvaja društvo samo in je bolj dostopen prostovoljcem na tem področju. Zajema namreč zelo široko paleto možnosti oblik pridobivanja potrebnih sredstev za različna področja;

- nudenje standardnih športnih programov GIB
- posredovanje posameznih elementov iz športnega programa GIB
- posredovanje prireditev ŠD GIB
- posredovanje športnega centra GIB
- posredovanje poslovnih aranžmajev iz programa ŠD GIB in ŠC GIB
- posredovanje storitev iz športnega programa GIB
- posredovanje športnega inženiringa ŠD GIB
- posredovanje in posredništvo najetih in drugih športnih površin
- posredovanje osebne športne opreme ŠD GIB
- posredovanje programov vrhunskega športa juda
- posredovanje programov vrhunskega športa ženske šp. gimnastike
- posredovanje intelektualnih storitev strokovnjakov športa ŠD GIB
- posredovanje programov zdravstveno športne preventive
- posredovanje aktivnih oddihov, zima-poletje
- posredovanje posebne vadbe za individualne in kolektivne športne panoge, za področje vrhunskega športa
- posredovanje programov s področja akademije za samoobrambo
- posredovanje programov ekonomske propagande na zunanjih in notranjih površinah ŠC GIB
- posredovanje družabnih in drugih prireditev
- posredovanje izvajanja športnih programov za posamezne naročnike izven objekta ŠC GIB
- posredovanje sporočil na elektronskem zaslonu na objektu
- posredovanje potujočih reklamnih tabel po Ljubljani
- posredovanje izobr. programov s športno in zdravstveno tematiko
- posredovanje različnih vrst založniške dejavnosti (tiskani in digitalni mediji, napotki za vadbo, vadbeni programi itd.)
- posredovanje energetskih napitkov
- posredovanje storitev finančno računovodske službe
- posredovanje iger na srečo v domeni dovoljenj po zakonodaji
- posredovanje storitev in programov ŠD GIB za potrebe hotelsko turističnih in zdravstvenih organizacij
- posredovanje licenčnih pravic posameznih športnih programov

**KAKOVOSTNO IN MNOŽIČNO PROSTOVOLJNO DELO
ČVRSTI KORENINE DRUŠTVA.**

7.0 PODROČJA STROK IZ DELOVNEGA PROGR. DRUŠTVA za udejstvovanje na možnih interesnih področjih prostovoljcev:

- SVETOVANJE
 - NUĐENJE STORITEV
 - POMOČ PRI IZVAJANJU
 - SPROŠČANJE POZITIVNE ENERGIJE
-
- Neposredne aktivnosti v okoljih izvajanja športnih programov
 - Posredovanje programov (športnih, objekta in izobraževalnih)
 - Tržno komuniciranje
 - Medijsko pojavljanje
 - Oglaševalna strategija
 - Strateško načrtovanje v društvu
 - Organiziranost društva
 - Ekonomika poslovanja
 - Racionalizacija stroškov
 - Optimizacija kadrov
 - Izkoristek kapacitet (kadri, znanje, objekt, oprema, reference)
 - Svetovanje: področje prava
 - Svetovanje: investicije
 - Svetovanje: informatika
 - Svetovanje: finance
 - Svetovanje: celostna podoba
 - Svetovanje: društvo v javnosti
 - Svetovanje: razvoj stroke kineziologije
 - Svetovanje: založništvo
 - Svetovanje: izvedbeni program reklam v in na objektu
 - Svetovanje: športni butik
 - Svetovanje: gradbena projektiva
 - Svetovanje: inštalacije (klima, CK, EG, voda)
 - Svetovanje: zunanja ureditev
 - Svetovanje: prireditve za trg
 - Lobiranje: po podjetjih (sponzorji, donatorji)
 - Lobiranje: občinske, mestne in državne institucije)
 - Pomoč pri izvajanju del za posamezne programe
 - Nove ideje – pobude za vse

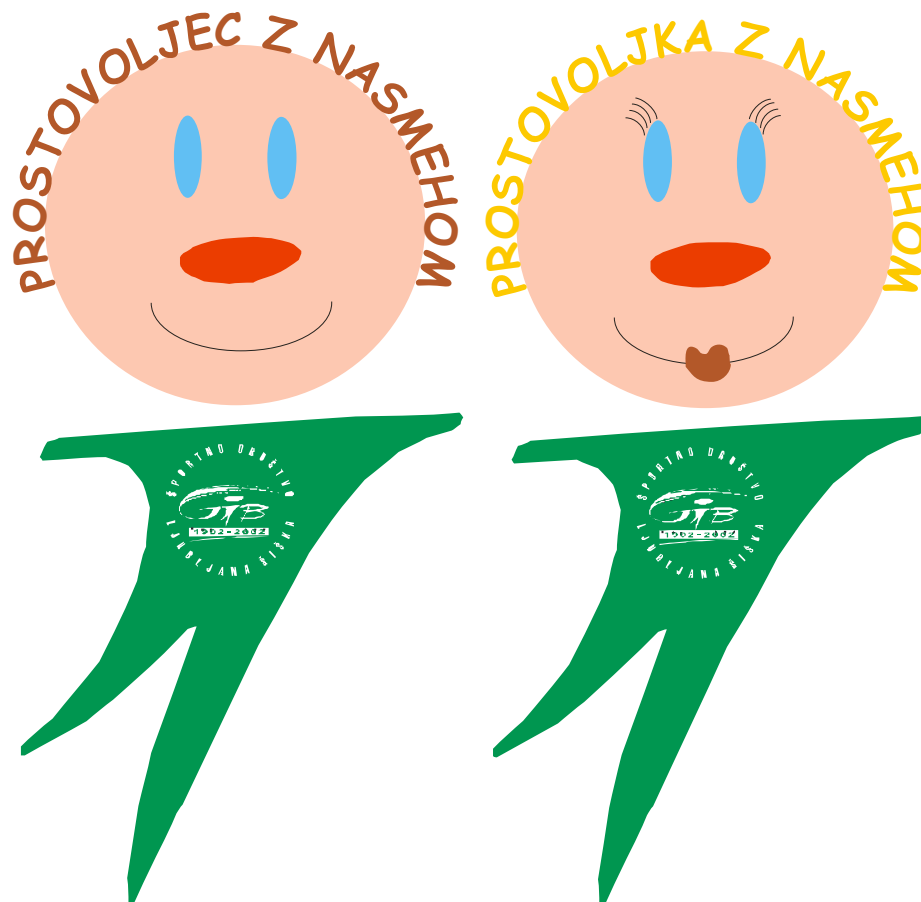
8.0 PLEMENITENJE RAZNOTERIH VSEBIN Z VREDNOTAMI IN VREDNOSTJO PROST. DELA

Vrednota, ki jo prostovoljni delavci podarijo športnemu društvu je v resnici neprecenljive vrednosti, kajti poleg materialnega in storitvenega prihranka poskrbijo za to, da društvo dobi dušo, elan in motivacijo za nadaljnje druženje, skupno delo in aktiviranje aktualnih in prihajajočih generacij v dobrobit društva samega in tudi osebnega plemenitenja. Zaradi tega se mora tudi društvo s svoje strani potruditi, da bo prostovoljno delo ne samo promovirano, ampak tudi primerno ovrednoteno.

Za ohranjanje in razvoj prostovoljstva v ŠD GIB ŠIŠKA procesno načrtujemo:

- 8.1 Motiviranje prostovoljcev
- 8.2 Promocija prostovoljstva
- 8.3 Usposabljanje prostovoljcev
- 8.4 Podpora prostovoljcem
- 8.5 Posredovalnica prostovoljnega dela

8.1 Motiviranje prostovoljcev in razvijanje tako imenovane kohezivne moči ter statusnega simbola pripadanja prostovoljnemu gibanju tudi skozi blagovno znamko »Prostovoljec ŠD GIB« bi razvijali na več načinov in po različnih poteh. V prvi fazi bi se izdelal logotip prostovoljcev, kot npr.:

PROSTOVOLJCI – SONČKI NAŠEGA DRUŠTVA!

8.2 Promocija prostovoljstva naj bi bila zasnovana kot izvirna enovitost profila društva s cilji:

- ❖ dvigniti vrednote prostovoljstva med članstvom
- ❖ privabiti v prostovoljske aktivnosti čim več prostovoljcev vseh generacij
- ❖ ponuditi prostovoljstvo kot protiutež potrošništvu in tekmovalnosti
- ❖ prostovoljstvo prikazati kot možnost aktivnega udejstvovanja v aktualnih društvenih dogajanjih
- ❖ kot izziv in presežek običajnemu vsakdanu posameznika
- ❖ kot vrlino v kakovostnem življenjskem slogu

Glavne metode promocije:

- Programske pobude koordinatorjev.
- Obveščanje članstva in obiskovalcev našega objekta o možnostih prostovoljnega dela v društvu s splošnimi plakati in objavami v GIBalu.
- Obveščanje članstva in obiskovalcev o možnosti in potrebah po prostovoljnem delu pri konkretnih akcijah, s podrobno opisanimi projekti.
- Pobude za osebni pristop k gibanju prostovoljstva.
- Tekoče promoviranje dosežkov prostovoljnega dela.
- Enkrat letno izvesti javno predstavitev prostovoljstva v ŠD GIB v obliki predavanja, okrogle mize, mogoče celo posveta in nato izsledke objaviti v društvenih občilih (GIBalo, spletna stran, oglasne deske), kajti bolj ko je zadeva javno odmevna, večji interes vzbuja. Seveda je tudi informiranost na ta način večja.
- Uniformirati prostovoljne delavce v npr. majičke z logotipom društva ter vidno oznako, da se ta oseba prostovoljno udejstvuje akcij društva, npr. »Ponosen, da sem prostovoljec«, ali »Nepogrešljivi prostovoljec ŠD GIB« in podobno. Predlagamo izdelavo logotipa prostovoljstva, kot statusni simbol gibanja.

NAGRADE IN PRIZNANJA ZA PROSTOVOLJNO DELO:

- Na predlog koordinatorjev se izvede širši nabor najuspešnejših prostovoljk in prostovoljcev po posameznih področjih ter se oblikujejo pisna priznanja za dosežke posameznih prostovoljcev v tekočem koledarskem letu, po posameznih področjih.
- Na predlog mentorja prostovoljnega dela se lahko razglasi prostovoljca leta in se mu dodeli posebno listino za ta dosežek.
- Na predlog mentorja se lahko dodeli posebno pisno priznanje najuspešnejšemu koordinatorju za tekoče poslovno leto.
- Za posebno uspešno in prizadevno realizacijo prostovoljcev po posameznih projektih, se ob zaključku projektov izrazi javna, pisna zahvala in to priobči v vseh informativnih programih društva.
- Za posebne ekipne dosežke prostovoljcev se na predlog koordinatorjev in mentorja podeli prostovoljski znak (logotip društva z oznako »prostovoljec«) posameznim izbranim prostovoljcem.
- Mentor organizira priložnostno svečanost ob vsakoletnem svetovnem dnevu prostovoljcev.
- Mlajšim prostovoljcem se izkazuje pozornost za predano in kakovostno delo s knjižnimi nagradami, s posvetilom.
- Skladno s finančnimi zmožnostmi društva, se enkrat letno organizira avtobusni izlet v neznano.

8.3 Usposabljanje prostovoljcev

1. Uvodno izobraževanje prostovoljcev bi izvajali po potrebi, predvideno enkrat do dvakrat letno. Usposabljanja bi obsegala naslednje teme:

1. Področja dela – programski sklopi
2. Specifike področij ter njihov pomen
3. Motivacija za prostovoljno delo
4. Komunikacija
5. Pravice in dolžnosti prostovoljcev
6. Etični kodeks prostovoljnega dela (je v športnih društvih še posebej pomemben, ker so prostovoljci ponavadi tudi starši otrok. Primer: hčerka tekmuje, mati pa piše zapisnik ocen, ki jih hčerka dobi od sodnic).

Poleg naštetih tem, bi se na izobraževanju dodatno obravnavale teme, ki jih bodo predlagali udeleženci izobraževanja glede na svoje potrebe in predhodne izkušnje.

Predvidena so tudi predavanja prostovoljcev samih.

V prihodnosti bi se oblikovala ekipa vsaj treh stalnih strokovnjakov, ki bi vodili uvodna izobraževanja. Priložnostno bi se jim pridružil še kdo direktno vezan na trenutno ali specifično področje dela. Na ta način bomo zagotovili nemoteno izvajanje programa izobraževanj, vsak strokovnjak pa bo tudi sam prispeval k razvoju kakovostnejšega izobraževalnega modela.

2. Dodatno izobraževanje za prostovoljce o specifičnih temah bi izvajalo v skladu z identificiranimi potrebami prostovoljcev, vključenih v delo posameznih področij. Izvajali bi jih skupaj in na željo posameznih sredin.

3. Prostovoljec – koordinator. Glede na dosedanje izkušnje je smotrno vključevati posamezne inventivne prostovoljce z dodatnim usposabljanjem in izpopolnjevanjem, v smer novega profiliranja prostovoljca, to je opravljanje del koordinatorja. Na ta način bi pomembno dejavnost, ki jo opravlja koordinator v organizaciji s številnimi prostovoljci ustrezno povečali in kakovostno bolje obvladovali spremljanje in izvajanje prostovoljnih del, v društvenih okoljih.

8.4 Podpora prostovoljcem

Namen podpore je zagotoviti nemoteno delovanje prostovoljcev, refleksijo njihovega dela ter podati prostovoljcu začetno in povratno informacijo o njegovem delu. Poleg strokovne podpore v obliki inštruiranja, bi lahko ustanovili tudi "Klub prostovoljcev ŠD GIB". Predstavniki kluba prostovoljcev pa bi zastopali interese tega gibanja v izvršnem odboru ŠD GIB. Deloval bi npr. mesečno in zagotavljal možnost za neformalno izmenjavo izkušenj med prostovoljci iz različnih področij, hkrati pa bi ponujal možnosti za nadaljnje manj formalno izobraževanje tako prostovoljcev, kot tudi mentorjev in organizatorjev prostovoljnega dela. Nenehno se tudi pojavljajo nove potrebe po organiziranju prostovoljnega dela, zato bomo s prenašanjem znanj ter izkušenj pomagali pri razvoju prostovoljnega dela novih oblik v različnih okoljih in vsebin.

8.5 Posredovalnica prostovoljnega dela je zamišljena kot posredovalnica informacij, podatkov in novic "online - v živo", osebno, po telefonu ter v tiskani obliki. Posredovalnica je izvedena na osnovi informacijsko komunikacijskega sistema in je namenjena povezovanju in predstavitvi vseh področij, ki za svoje delovanje, akcije ali programe potrebujejo prostovoljce. V prvi fazi bo omogočala kar najboljše možno predstavitev projektov ter komunikacijo med njimi in vsemi udeleženci na področju prostovoljstva (organizacija, organizator, izvajalec, prostovoljec) in kar najpreprostejšo pot iskanja primerne oblike prostovoljstva za potencialnega prostovoljca oz. uporabnika, udeleženca prostovoljnega dela.

Omogočala bo neposredno povezavo s kontaktno osebo za posamezno področje, za pridobitev dodatnih informacij, osebni razgovor, svetovanje, usmeritve, usposabljanje, koordiniranje in dinamično spremljanje dogodkov.

Seveda so tu ključnega pomena sekcije društva, ki morajo posredovati pobude in natančne podatke o akcijah, za katere potrebujejo prostovoljce, število, področjih ter specifični.

9.0 USPOSABLJANJE PROFILOV ORGANIZATORJEV PROST. DELA

9.1 Mentorji

Mentor v svoji vlogi prevzema temeljne elemente vodenja to pa je; programiranje aktivnosti, organizacija programskega dela ter izvajanje nadzora in koordinacije. Skladno s tem vsebinskim profilom bo naravnana tudi programska vsebina usposabljanja za mentorje prostovoljnega dela v okoljih športnih društev in klubov.

OKS bo v okviru svoje delovne skupine za izobraževanje strokovnih kadrov pripravil programske podloge za izvajanje teh programov. Pri nastajanju teh programskih predlog se bo OKS ravnal po izkušnjah in metodologiji vodilne slovenske prostovoljske organizacije, to je Slovenska filantropija. Ta program bo samo v posameznih elementih naravnana na specifično športnih okolij.

Usposabljanje mentorjev bo izvajano v regijskih okoljih z nekaj urno tematsko obravnavo. Udeleženci tega usposabljanja pa bodo dobili na voljo tudi ustrezen rokovnik za mentorje in vzorce dokumentarne podlage za spremljanje in ovrednotenje prostovoljnega dela.

V drugi fazi se predvideva realizacija programske opreme, ki bo omogočala preko osebnih računalnikov spremljanje in ovrednotenje teh programov. Mentorji bodo po uspešno opravljenem usposabljanju pridobili tudi listino, ki jih bo promovirala kot mentorje prostovoljnega dela v športnih društvih in klubih.

9.1 Koordinatorji

V sistemu upravljanja procesa prostovoljnega dela, je namenjena strateško pomembna vloga profilu koordinatorja.

Izbor kandidatov za opravljanje vloge koordinatorja se opravi neposredno v društvenem okolju samem. Pomemben izhodiščni kriterij za izbor koordinatorjev, da vodijo to neposredno okolje, da posedujejo vrlino motivacije in da obvladajo vse elemente dela v svojem okolju. Ob izpolnitvi teh kriterijev lahko z gotovostjo trdimo, da bodo koordinatorji, ob pomoči mentorjev, neposredno organizirali na mikro lokaciji delo prostovoljcev, jih konkretno usmerjali, vzpodbujali in kronološko vodili statistiko opravljenega dela po vrstah, količini in vrednosti.

Mentor bo pripravil program aplikativnega priložnostnega usposabljanja ter mu ponudil tudi priročnik za delo koordinatorja. V drugem nivoju pa bo koordinator ob pomoči mentorja oskrbovan tudi z ustreznimi in potrebnimi aktualnimi informacijami. Aplikativna oblika usposabljanja koordinatorja pa je dejansko njegova stalna spremljevalka v delu s prostovoljci. Na mentorjev predlog vodstvo društva funkcijo koordinatorja imenuje tudi formalno.

10.0 SISTEM UPRAVLJANJA, OVREDNOTENJA IN SPREMLJANJA

10.1 Sistem upravljanja procesa in s tem tudi programov izvajanja prostovoljnega dela, se v osnovi naslanja na celovito, večplastno, vsebinsko, programsko podobo društva, od športno-strokovnih programov, do poslovnih programov. Organizacijo dela, sistem dela in delitev dela, na področju prostovoljnega dela zasnuje, organizira in spremlja mentor prostovoljnega dela. Pomembna vloga mentorja pa je tudi koordinacija in spremljanje dela ter vsestranska pomoč koordinatorjem prostovoljnega dela, ki so locirani kot sicer vodje posameznih programskih sklopov društva in kot vsebinsko odgovorni, so najboljši poznavalci specifik in podrobnosti na teh področjih, kar jih hkrati tudi kvalificira, da neposredno organizirajo prostovoljce v teh okoljih, jim pomagajo pri realizaciji programov prostovoljnega dela ter vodijo evidenco vrste del in količine opravljenega dela.

Mentorjeva naloga v sklepnem delu spremljanja programov pa je, da skladno z dokumentarno podlago projekta, globalno spremlja rezultate in jih tudi finančno ovrednoti. Tako ovrednoteni programi pa služijo za poslovni izkaz društva, kakor tudi za identifikacijo obsega in vrednosti prostovoljnega dela v okoljih, s katerimi društvo sodeluje, ali išče svoje interese (razpisi za financiranje itd.).

10.2 Vodenje evidence in ovrednotenje prostovoljnega dela

V to področje sodi dokumentarna podlaga v tabelarni obliki, kjer se vodijo naslednji elementi:

- evidenca vrste dela
- ime in priimek prostovoljca
- količinska vrednost del
- finančna vrednost del po enoti dela (cenik)
- skupna vrednost opravljene posamezne vrste del

Primer – vzorec:

VRSTA DELA	DATUM	ŠT. UR	TARIFA PO CENIKU	PRIIMEK IN IME PROSTOVOLJCA	VREDNOTENJE V SIT	DODANA VREDNOST
Strokovno delo	14. 11. 05	24	3.200	Novak Janez	76.800	
Prevoz otrok	17. 11. 05	17	900	Novak Andrej	15.300	
Pomožna dela	17. 11. 05	56	900	Novak Anja	50.400	
Ekonomska prop.	Nov 05	20	850	Lipovec Anže	17.000	750.000

Opazka: Dodana vrednost, je vrednost, ki jo prostovoljec ustvari ob pomoči ur za akcijo, z izplenom pridobivanja finančnih sredstev.

10.3 Sistemsko finančno ovrednotenje prostovoljnega dela

Cenik storitev (*Glej prilogo 1*)

10.4 Spremljanje aktivnosti prostovoljnega dela v ŠD GIB

Ob vključevanju v projekt bomo z dodatnim vprašalnikom zbrali podatke o poteku prostovoljnega dela v društvu, številu vključenih prostovoljcev in o težavah, s katerimi se soočajo. Seveda ima spremljanje aktivnosti cilj izboljšati pogoje in razširiti mrežo vključenih v prostovoljno delo pri nas.

V društvenem glasilu GIBalo bi imeli stalno rubriko namenjeno prostovoljcem, prav tako tudi na spletni strani društva, kjer bi se vsakdo lahko našel. Spodbujevalna bo tudi javna identifikacija pripadnikov prostovoljnega gibanja.

Izdelali bi se tudi prav posebni motivacijski programi za prostovoljce po posameznih ciljnih skupinah, še posebej pa je potrebno izvirno pristopiti k motivaciji najmlajših, kajti iz malega zraste veliko...

Nato bi se natisnile majice ali še kakšna dodatna športna oprema (kapice, trenirke ipd.) z izdelanim logotipom in opremile prostovoljce v enake prepoznavne »uniforme«, ki bi istočasno služile za »potujočo reklamo« in privabliale tudi ostale člane društva, da se gibanju pridružijo.

10.5 Integralno letno poročilo o obsegu, vrsti del in skupni vrednosti

Za podlago izvedbe letnega poročila služi prirejen priložnosti formular (*Glej prilogo 3*).

11.0 KODEKS PROSTOVOLJCEV V ŠD GIB ŠIŠKA

Glej prilogo 6.

12.0 ROKOVNIK ZA MENTORJE IN ROKOVNIK ZA KOORDINATORJE PROSTOVOLJNEGA DELA

Glej prilogi 4 in 5.

13.0 INFO NABIRALNIK V SVETU PROSTOVOLJCEV

Agencija Eurodesk je pred kratkim objavila izsledke ankete, ki jo je izvedla med naključno izbranimi posamezniki, ki so odgovarjali na vprašanje: »Zakaj delate prostovoljno?«

- 31% tako nabira izkušnje.
- 19% tako aktivno preživlja prosti čas.
- 8% tako spoznava nove ljudi.
- 12% se tako počuti koristne.
- 3% nima drugega dela.
- 27% anketiranih pa ne ve kaj pomeni delati prostovoljno.

Menimo, da moramo pri izvajanju projekta razvoja prostovoljnega dela v ŠD GIB izhajati iz zgornjih informacij in njim prilagoditi pogoje in načine dela, ki ga nastavljamo.

Seveda je v našem specifičnem primeru tu še dodana vrednost prostovoljcev, ki delajo iz čistega lastnega interesa, v smislu, da imajo v društvo vključene svoje otroke in želijo s prostovoljnim delom izboljšati njihovo bivalno okolje. Ta segment prostovoljcev ima neprecenljivo vrednost, ker v društvu pusti srce in dušo. Moramo pa se tudi zavedati, da ta kategorija, z odhodom njihovega otroka iz društva, izgubi svoj primarni in večinoma edini motiv in zato s prostovoljnim delom kratko malo preneha.

Vsekakor pa je projekt vredno začeti sistemsko razvijati, v prvi fazi z angažiranjem športnih sekcij in upravnih segmentov ŠD GIB ŠIŠKA, da na ravni svojih področij opredelijo kakšno obliko vključevanja prostovoljnih delavcev potrebujejo, v drugi fazi pa z proučitvijo posredovanih potreb aktivacijo posameznih projektov.

Končni predlog zakona o prostovoljnem delu:

<http://www.pic.si/index.php?podrocje=nvo>

Programsko usposabljanje mentorjev prostovoljnega dela:

<http://www.olypic.si>

Programsko usposabljanje koordinatorjev:

<http://www.gib-sport.com>

13.0 PRILOGE PROJEKTA

Priloga 1:

PREDLOGA SISTEMSKEGA OVREDNOTENJA PROSTOVOLJNEGA DELA

Priloga 2:

EVIDENČNI LIST 1

Priloga 3:

LETNO POROČILO O VREDNOSTI OPRAVLJENEGA PROSTOVOLJNEGA DELA

Priloga 4:

ROKOVNIK ZA MENTORJE PROSTOVOLJNEGA DELA

Priloga 5:

ROKOVNIK ZA KOORDINATORJE PROSTOVOLJNEGA DELA

Priloga 6:

ETIČNI KODEKS PROSTOVOLJNEGA DELA V ŠD GIB ŠIŠKA

POBUDE RAZVOJNIH VSEBIN:

- 1) Prospekt prostovoljcev (program animacije)
- 2) Programski paket za upravljanje vodenja prostovoljstva v športnih organizacijah
- 3) Po poteh prostovoljstva (osebna knjižica za kronologijo prostovoljnega dela)

TEMELJNA CILJNA SKUPINA PROJEKTA: 7.000 SLOVENSКИH ŠPORTNIH DRUŠTEV IN KLUBOV.

VSEBINSKI ČILJ: KAKOVOSTNI RAZVOJ IN VSEBINA PROSTOVOLJNEGA DELA V DRUŠTVENIH OKOLJIH.

14.0 PROGRAMSKA OPREMA ZA SPREMLJANJE IN OVREDNOTENJE PROSTOVOLJNEGA DELA

V izdelavi je paket programske opreme za spremljanje in vrednotenje prostovoljnega dela v športnih organizacijah, katerega namen je olajšati obvladovanje vsebine dela prostovoljcev skladno z konceptom organizacije dela in sistema dela.

Program med drugim predvideva tudi naslednje module;

- 1) Dokumentarna spremljava in ovrednotenje prostovoljnega dela za raven mentorja.
- 2) Dokumentarna podlaga in ovrednotenje prostovoljnega dela za raven koordinatorja.
- 3) Dokumentarna podlaga in ovrednotenje dela za raven prostovoljcev.
- 4) Izvedba strukturiranja podatkov, ki so potrebni za realizacijo statistike in cikličnih poročil različnih namembnosti, po programu delovanja prostovoljcev.
- 5) Program za realizacijo letnih poročil prostovoljnega dela v društvih.

Programska oprema bo prilagojena za standardna PC okolja.

Za vsakršne informacije, pomoč, pripombe in predloge, se lahko obrnete na DS za prostovoljstvo v športu pri Olimpijskem komiteju Slovenije - ZŠZ;

prof. Poljanka Pavletič S.
041 / 517 735
poljanka@siol.net